

KLASTRY OČIMA ZAMĚSTNAVATELŮ

FOTO: ČTK

Z OBSAHU

str. 1

Zaměstnavatelé si nepřejí, aby stát rezignoval na fungování klastrů v ČR

str. 5

Přehled klastrů a klastrových iniciativ

str. 6

Jak pomáhají klustry firmám i ekonomice v rozhovoru s Pavlou Břuskovou

str. 8

Jak fungují klustry v ČR

ZAMĚSTNAVATELÉ SI NEPŘEJÍ, ABY STÁT REZIGNOVAL NA FUNGOVÁNÍ KLASTRŮ V ČR

Zvýšení regionální konkurenceschopnosti, rychlejší aplikace inovačních technologií a nápadů a úspora nákladů, to jsou klíčové důvody, proč se firmy v krajích aktivně účastní v klastrových sdruženích.

Pro firmy jsou tak klustry možností lepšího propojení a takzvaného networkingu mezi subjekty v regionu. Účast v klastru nabízí také lepší podporu inovací a v nejspodnější řadě také možnost „společného hlasu“ v odběratelsko-dodavatelských vztazích i vůči zástupcům regionální či republikové státní správy.

Kluster může svým členům zajistit cestu ke zvýšení konkurenceschopnosti na trhu.

Kluster, neboli seskupení firem, má proto za cíl zvýšení konkurenceschopnosti svých členů. A pokud má být kluster konkurenceschopný, musí v něm být nejdříve splněny určité předpoklady. Mezi ně patří podle ekonomické teorie nejen zajištění firemních vstupů, tedy kapitálové a materiální infrastruktury, kvalitních zaměstnanců a manažerů, ale i naplnění společenských podmínek, jako je odpovídající společenské klima, fungující informační, právní a administrativní systém a odpovídající vědecká a technologická infrastruktura. Do hry o úspěch klastrů vstupují

také firemní strategie a schopnost překonat podnikové rivality účastníků klastru a spolupracovat s konkurenty jako tým. V konečné fázi pak podle teoretiků nesmí pro úspěch klastru chybět odpovídající poptávka po zboží a službách klastru.

O větší povědomí o domácích klastrech se stará Národní klastrová asociace.

„Z pohledu podnikatelů v regionu je vývoj klastrové iniciativy velmi přínosný,“ zhodnotila působení klastrů regionální manažerka Svazu průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) pro Liberecký,

pokračování ze strany 1

Královéhradecký a Pardubický kraj Markéta Heroutová. Jako přínos vnímají zaměstnavatelé podle ní financování klastrů z operačních programů EU. A tohle zjištění potvrzují i zkušenosti dalších regionálních manažerů SP ČR. „Zástupci zaměstnavatelů, kteří se klastrových aktivit účastní, říkají, že klaster pomáhá i tak, že na konferencích, kterých se členské firmy nemohou účastnit, propague firmu prostřednictvím uvedení loga, případně širší prezentaci v propagačním materiálu klastru,“ zdůraznila podporu firem marketingovými aktivitami regionální manažerka SP ČR pro Olomoucký a Zlínský kraj Jana Mikulčíková.

Podnikatelé se v krajích při hodnocení působení v klastrových sdruženích shodují na tom, že

TIP

Seznam všech klastrů a klastrových iniciativ, včetně regionálních center, najdete na internetové adrese: www.klaster-control.cz v menu „Klastry v ČR“.

i přes nesporné plusy, má fungování klastrových sítí v tuzemsku i řadu nedodělků. „Jako jeden z problémů uvádějí firmy nevyváženost činnosti

v rámci klastrů – tedy že některé firmy nechtějí vyvíjet žádné aktivity směrem k rozvoji klastru,“ vypočetla regionální manažerka SP ČR Markéta Heroutová. Další překážky jsou společně s obecným povzdechem českých podnikatelů, a to je nejisté ekonomicko-politické prostředí, ve kterém nelze s jistotou říci, zda klastrová politika bude i nadále podporována ze strany státu. Velké potíže mají firmy také s nalezením kvalitního a „cenově“ odpovídajícího managementu klastru.

Průkopníkem ve fungování klastrů v České republice je Moravskoslezský kraj. Ten svou dosud neotřesitelnou pozici nejaktivnějšího klastrového regionu v tuzemsku získal podle prezidentky Národní klastrové asociace Pavly Břuskové jen díky nutnosti transformace těžkého průmyslu na aktuální podmínky na trzích (rozhovor s Pavlou Břuskovou si můžete přečíst na straně 6 tohoto vydání Regionálního kaleidoskopu).

Regiony při tvorbě úspěšných klastrů vsadily při koncepci zaměření sdružení nejen na akademický potenciál, ale i na průmyslovou analýzu re-

gionů. Podle zjištění regionálního manažera pro Jihočeský a Plzeňský kraj SP ČR Michala Lehkého pak ale musela cesta k úspěchu překonat často odlišné názory firem a přesvědčit je, že úspěšný klaster může fungovat jedině tehdy, pokud firmy napříč mnoha obory a zaměřeními budou spolupracovat týmově.

Přesto ale platí, že se klastry v tuzemsku potýkají s tím, že nejsou příliš známé, dostatečně nevyužívají příležitosti ke spolupráci v Evropě a o českých klastrech v zahraničí moc nevědí. Napravit popsané skutečnosti chce Národní klastrová asociace.

-pd-

STANE SE ...

Bezplatné akce připravené regionálními zastoupeními SP ČR

PROSINEC 2011 – LEDEN 2012

- **Důchodovou reformu a další změny v důchodovém pojištění** vysvětlí seminář **13. prosince v Liberci**.
- **Zákon na ochranu osobních údajů a kamerové systémy** přiblíží seminář **13. prosince v Českých Budějovicích**.
- **Novelu zákoníku práce** si vezme pod lupou kulatý stůl **13. prosince v Karlových Varech**.
- **Změny v důchodovém a nemocenském pojištění** nastíní seminář **13. prosince v Jihlavě**.
- **Změny zákoníku práce platné od 1. 1. 2012** uvede seminář **14. prosince v Českých Budějovicích**.
- **Důchodovou reformu a další změny v důchodovém pojištění** přiblíží také seminář **15. prosince v Pardubicích**.

SEMINÁŘE, KULATÉ STOLY

- **Novelu zákoníku práce** budete také moci diskutovat na kulatém stole **15. prosince v Mostě**.
- **Jak zvládat stres a krizové situace** doporučí seminář **20. prosince v Liberci**.
- **Rozvoj osobnosti zaměstnanců** objasní seminář **11. ledna v Plzni**.
- **Zákoník práce pro mistry a vedoucí pracovníky ve výrobní sféře** uvede seminář **19. ledna v Liberci**.
- **Právní minimum pro exportéry – změny v oblasti celních předpisů** představí seminář **24. ledna v Olomouci**.
- **Povinnosti dopravce a řidiče a kontrola jejich plnění** jsou hlavními tématy semináře **25. ledna v Olomouci**.

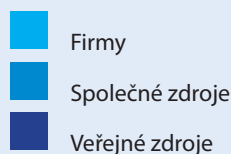
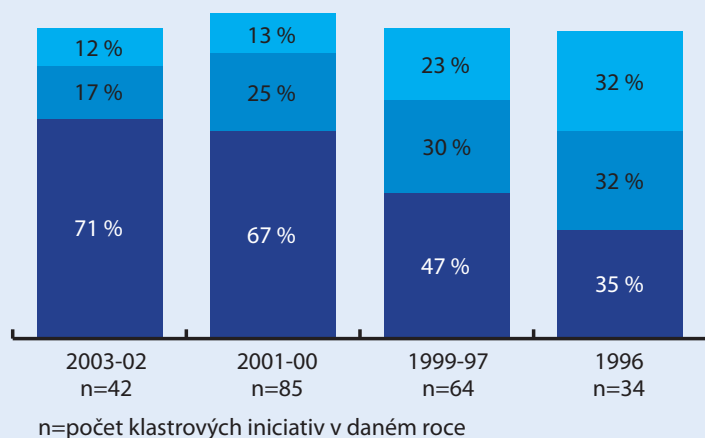
-og-

Podrobnosti o výše uvedených i dalších akcích naleznete v Kalendáři akcí na www.socialnidialog.cz nebo www.spcr.cz

MĚLI BYSTE VĚDET...

V ČESKU FINANCUJÍ KLASTRY ZATÍM HLAVNĚ STRUKTURÁLNÍ FONDY

HLAVNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ KLASTROVÝCH INICIATIV
PODLE ROKU ZAHÁJENÍ

Pramen: Czechinvest Global Cluster Initiative Survey

V České republice nejdůležitější složkou financování klastrů, jak z hlediska vlastní činnosti klastrových iniciativ, tak dalších projektů založené organizační jednotky klastru, představují strukturální fondy EU.

V rámci strukturálních fondů je nejdůležitějším finančním zdrojem pro klastry a klastrové iniciativy Operační program Průmysl a inovace, konkrétně program Spolupráce. Obecně lze financování klastrů zajistit třemi způsoby. Za prvé může být klaster financován firmami, kde obvykle jedna nebo několik firem tvoří takzvanou skupinu vůdčích podniků – lídrů. V tomto případě se využívá klastrová iniciativa k organizaci a optimalizaci dodavatelského řetězce. Ke konkurenci a spolupráci s výslednými inovačními efekty dochází na úrovni subdodavatelské báze. Typickým příkladem tohoto modelu jsou klastry automobilového průmyslu. Druhým způsobem financování je kombinace výdajů soukromého a veřejného sektoru. Podle zkušeností Czechinvestu se veřejný sektor angažuje v klastrech tehdy, když vidí v jejich podpoře cestu k rozvoji regionální průmyslové dynamiky. A třetí cestou financování klastrů je investice veřejného sektoru. Tento model je ale spíš vzácnější, např. v některých případech u nových strategicky významných sektorů (biotechnologie, optoelektronika, apod.).

-pd-

VZKAZ...

Členství v klastru zvyšuje konkurenceschopnost firmy

Často kladená otázka, zda se firmám může členství v klastru vyplatit, má podle odborníků z Národní klastrové asociace jasnou odpověď. Pokud se naplní podmínky vzniku klastrů, tedy především ta, že by do podobného sdružení neměly vstupovat firmy s problémy, ale naopak firmy úspěšné, pak členství v klastru konkurenceschopnost zvyšuje. Potvrzují to nejen zahraniční zkušenosti, ale i řada ryze domácích dat. Díky členství v klastru se totiž firmy mohou dostat k inovacím a strategickým odlišnostem, ke kterým by jako individualisté nemohli úspěšně přijít. Klaster je ideální institucí pro všechny potřebné změny, rozuměno především hledání specifických zlepšení a inovací, určitým katalyzátorem, který vede firmy k vyšší konkurenceschopnosti.

ZJIŠTĚNÍ REGIONÁLNÍHO ZASTOUPENÍ SP ČR...

JANA MIKULČÍKOVÁ

REGIONÁLNÍ MANAŽERKA SVAZU PRŮMYSLU
A DOPRAVY ČR PRO OLOMOUCKÝ A ZLÍNSKÝ KRAJ

Členské firmy Svazu průmyslu a dopravy ČR zapojené v Olomouckém a Zlínském kraji v regionálních klastrech těží nejvíce z přístupu k informacím a výměně zkušeností. Nejvíce jsou v jejich případě využívány informace o odborných seminářích a konferencích a pak spolupráce s akademickými institucemi, jako například Univerzitou Palackého v Olomouci a ostatními členy klastru. Členství v klastru je pro zaměstnavatele důležité i kvůli propagaci firmy prostřednictvím uvedení loga, případně širší prezentace v propagačním materiálu klastru.

OTÁZKA PRO...

MARTIN FUSEK

VÝKONNÝ ŘEDITEL IOCB TTO (SPOLEČNOST PRO PŘENOS TECHNOLOGIÍ ÚSTAVU ORGANICKÉ CHEMIE A BIOCHEMIE AVČR, V.V.I)

Jak hodnotíte zapojení českých firem do odborných klastrů?

Jsem zodpovědný za klastr MedChemBio a situaci v klastrech obecně nemohu posuzovat. V našem klastru je více než polovina členů ze sféry komerční a spolupráce je na velmi dobré úrovni. Existují společné projekty, do kterých jsou jednotlivé firmy zapojeny konkrétní prací, ale stejně důležité je také vytváření sítí mezi jednotlivými členy klastru, vzájemná informovanost, pomoc a odborná spolupráce. Další významnou oblastí je společné prosazování zájmů at v rámci ČR, tak i v zahraničí. Náš klastr byl založen s cílem napomoci rozvoji dvěma oborům - medicíně a chemii a s ní související chemické biologii, která

je velmi specifickou oblastí jak vědecky, tak komerčně. Zjednodušeně, snažíme se dát dohromady všechny subjekty, které pracují v oblasti hledání, testování, vývoje a produkce nových léků. Cílem je rozvoj tohoto oboru, který je ekonomicky riskantní, ale v případě pozitivních výsledků velmi lukrativní. Lukrativní jak pro vědecké instituce, tak pro komerční sféru a ve svém důsledku pro

stát. Vzhledem k tomu, že máme jasně definovaný společný zájem, není v zapojení firem v našem klastru problém.

-pd-

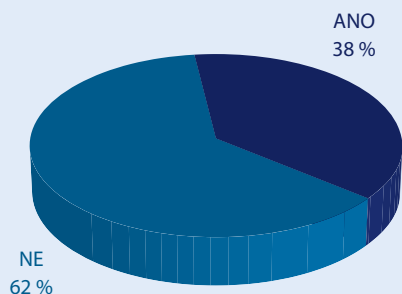

FOTO: ARCHIV SP ČR

ANKETA

JE VAŠE ORGANIZACE ČLEMEM ODBORNÉHO SDRUŽENÍ KLASTRU?

V hlasování na webu Sociálního dialogu (www.socialnidialog.cz) na otázku, zda je zaměstnavatel hlasujícího členem odborného sdružení (klastru), odpovědělo:

Hlasujte do příští ankety na www.socialnidialog.cz o bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci.

-pd-

I z hlasování vyplývá, že problematika fungování klastrů v ČR nemusí být ještě ve všech oborech dostatečně srozumitelná.

TIP

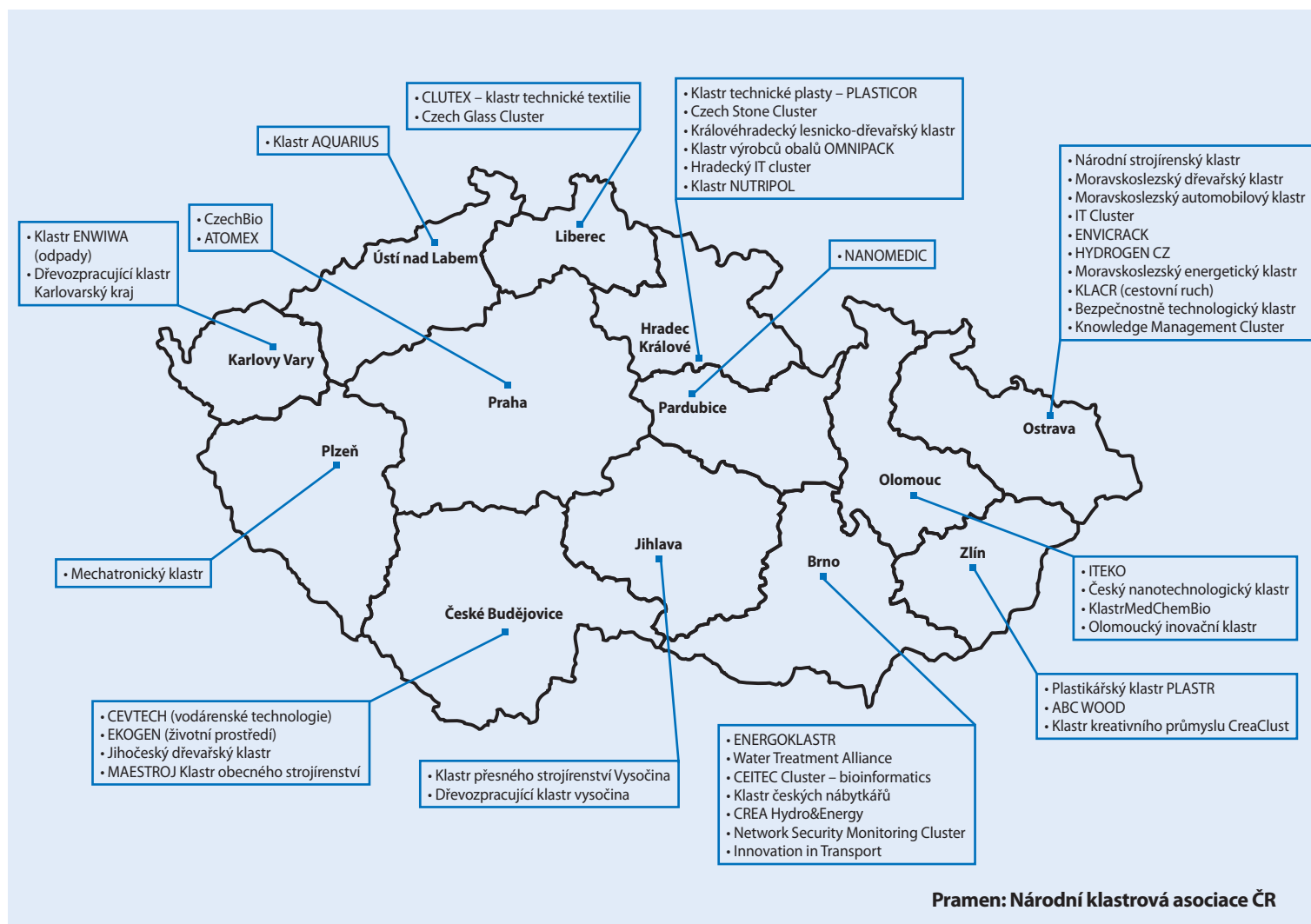
Deset důvodů proč být v klastru:

Jako důvod, proč být součástí nějakého odborného sdružení, může posloužit jakési „desatero“, vypracované na podporu zapojení firem do klastrů Krajským úřadem Olomouckého kraje:

1. Informace
2. Komunikace
3. Spolupráce
4. Vzdělávání
5. Poradenství a lobbying
6. Public Relations a marketing
7. Produktivita
8. Inovace
9. Internacionalizace
10. Konkurenceschopnost

-pd-

PŘEHLED KLASTRŮ A KLASTROVÝCH INICIATIV V ČR

STANE SE ...

Tipy na několik zajímavých akcí v regionech

PROSINEC 2011 – LEDEN 2012

● Rybova mše vánoční v Kutné Hoře

Zaposlouchejte se do melodií tradiční „Rybovky“ v podání pěveckých sborů celého Středočeského kraje v chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. Během odpoledne můžete navštívit trh chráněných děl. Akce se koná 15. prosince. Více na www.kr-stredocesky.cz

● Valdštejnské Vánoce

Dobové vánoční slavnosti z 2. poloviny 18. století se konají 17. prosince na zámku Mnichovo Hradiště. Pro návštěvníky je připravena hudba, tanec, divadlo, jarmark s tradičním vánočním zbožím, projížďky v kočáře, živý betlém, stánky s řemesly, horké pochoutky a nápoje. Zhlédnout můžete také ukázky tradičních řemesel, probíhat zde bude prodej ryb a vánočních stromků. Více na www.mnichovo-hradiste.cz

DALŠÍ AKCE V REGIONECH

● Veletrh turistiky v Brně

Mezinárodní veletrh turistických možností v regionech REGIONTOUR otevře své brány na brněnském výstavišti od 12. do 15. ledna. Veletrh představí aktuální v inomingové i outgoingové turistice a tento ročník je zaměřen na golfovou a církevní turistiku. Více na www.bvv.cz

● Cestovní ruch a volný čas v Olomouci

Výstava služeb cestovního ruchu a využití volného času TOURISM EXPO se koná na olomouckém výstavišti Flora ve dnech 27. – 29. ledna. Letošní ročník se ponese v duchu „Poznej svůj kraj“ a chce vám tak přiblížit zajímavé lokality Olomouckého kraje a zaměřit se na poznávací turistiku. Více na www.flora-ol.cz

ROZHOVOR S...

PAVLA BŘUSKOVÁ

KLASTRY POMÁHAJÍ FIRMÁM I EKONOMICE K INOVACÍM

Prezidentka Národní klastrové asociace Pavla Břusková považuje fungující klastrovou síť v ČR za budoucnost regionálních ekonomik. Jenže cesta k tomu cíli bude podle ní v tuzemsku ještě dlouhá.

Jak hodnotíte systém fungování klastrů v ČR?

Jde o to, s kým se budeme srovnávat. Pokud se Slovenskem, tak jsme hodně vepředu, protože máme již nějakou historii v systémové podpoře klastrů a konkrétní výsledky. Začali jsme v roce 2002 pilotní studii o aplikovatelnosti koncepce klastrů v nejprůmyslovějším regionu, v Moravskoslezském kraji, která prokázala, že pomocí klastrů můžeme uspíšet vleklou restrukturalizaci těžkého průmyslu. Dnes program podpory klastrů ze strany státu funguje, klastry vznikají a rozvíjejí se. V ČR existuje zhruba 60 klastrových organizací.

Za kým a proč zaostáváme?

Třeba ve srovnání s Maďarskem. Maďarský systém podpory klastrů jde do větší šíře i hloubky než český. Týká se veškerých oborů a služeb, zatímco v ČR jsou podporovány pouze obory zpracovatelského průmyslu a ICT, financování není pouze centrální jako u nás (OPPI), ale rozděluje se podle životního cyklu klastrů mezi regiony, tzv. rozvojové póly, kde klaster vzniká a vyvíjí se, zatímco národní program podporuje již rozvinuté a konkurenceschopné klastry, které soutěží plněním stanovených kritérií o získání titulu „akreditovaný klaster“. V Rakousku a Německu je silná podpora klastrů na úrovni jednotlivých zemí, a když zmíním hornorakouský „Clusterland“, asi nemusím vysvětlovat, že podpora a fungování klastrů se jim dlouhodobě vyplácí. Severské země jsou v tomto směru nejprogresivnější, rozvoj klastrů je součástí jejich inovačních politik.

Co České republice chybí k ideálnímu fungování klastrové sítě?

Větší propojení klastrů s ostatními politikami, jako je inovační či průmyslová politika, politika konkurenceschopnosti, zaměstnanosti nebo politika regionálního rozvoje. Klastry jsou natolik holistickým fenoménem, že je nelze „zaškatulkovat“ pouze do jedné z těchto politik. Mohou být využity všude tam, kde lze pomocí tohoto spolupracujícího seskupení identifikovat společný problém – bariéru dalšího rozvoje. Zdokonalit potřebujeme i systém podpory klastrů, oborově systém diverzifikovat, rozdělit financování na

více úrovní a dát si tu práci chtít od klastrů víc. To znamená strategicky si uvědomit, na co všechno můžeme klastry využít (od podpory zaměstnanosti, komercializace VaV, vzniku nových firem spinn-offs a start-ups, exportu, přípravy lidských zdrojů až po špičková výzkumná řešení, nové produkty a služby, včetně oslovování mimoevropských trhů a další) a umět tyto náročné požadavky přenést do nových programů podpory.

Co ještě bychom měli zdokonalit?

Důležité je také vnímat, co se děje na úrovni Evropské komise, jaké jsou nové koncepce, proč se staví na klastrech, jako například u strategie Smart Specialisation, která definuje klastry jako jeden z klíčových prvků regionální ekonomiky z hlediska sociálního kapitálu. V duchu této strategie se doporučuje koncentrovat zdroje na nejslibnější oblasti komparativních výhod, tedy klastry ve stávajících oborech a jejich obohacení podporou takzvaných vynořujících se oborů (emerging industries). Samotné klastrové organizace, jejich manažeři i další zainteresované strany si rovněž zaslouží více péče v podobě fungujícího poradenství na míru a vzdělávání. Daří se nám ale zapojovat klastry a pro-klastrové organizace (univerzity, regionální agentury, VTP a inovační centra) do Operačního programu (OP) Střední Evropa či OP Přeshraniční spolupráce, které do určí-

té míry substituují oborovou omezenost podpory klastrů v ČR a dávají tak možnost mapování nových oborů

či služeb, jako jsou např. kreativní průmysly a cestovní ruch, nebo podporují transnárodní spolupráci a internacionalizaci klastrů.

V čem klastry „pomáhají“ nejvíce české ekonomice?

Rozhodně ve vytváření podmínek pro inovace cestou spolupráce podniků a univerzit na společných výzkumných a vývojových projektech za účasti veřejného sektoru. Klastry jsou vhodné pro „otevřené inovace“, tj. tvorbu a zlepšování nových myšlenek a nápadů v sítích spolupracujících firem a institucí. Z těchto nápadů a inovací budou těžit především firmy samotné, jako nositelé vlastních inovačních projektů. **-pd-**

Výhledy a cíle klastrů musí být odvážnější

Úspěšná budoucnost českých klastrů nepříjde sama, vzkazují experti na problematiku. „Bez excelence a internacionalizace to nepůjde. Proto byl nastartován další projekt z programu CIP (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace), který se zaměřuje na klastrový management a jehož českým partnerem je CzechInvest,“ řekla k budoucnosti domácích klastrů prezidentka Národní klastrové asociace (NCA) Pavla Břusková. Podle ní se chce právě NCA stát platformou nejen pro facilitaci spolupráce mezi klastry v ČR a jejich internacionalizaci, ale chce se podílet na vzniku vzdělávacích modulů pro facilitátory, manažery klastrů i další zainteresované zájemce z řad veřejného sektoru, univerzit apod. Klastrům by také v ČR pomohl upgrade klastrové politiky. **-pd-**

FOTO: ARCHIV SP ČR

KLASTRY V REGIONECH

Kraj:

Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj

Regionální manažer: Markéta Heroutová

Zjištění:

V Libereckém kraji jsou velmi aktivní oba zde sídlící klastry – Clu-
tex i Czech Glass Cluster. V Královéhradeckém kraji je klastrová
iniciativa na vysoké úrovni, mezi neaktivnější patří např. Czech Stone Cluster či
klastr OMNIPACK a Hradecký IT Cluster. Pardubický kraj v tomto ohledu mezi ty
aktivní nepatří, nicméně i jeden jediný klastr NANOMEDIC je zrovna jedním z těch
nejzajímavějších a podnikajících v oboru s obrovskou přidanou hodnotou. Firmy
a výzkumné organizace sloučené v tomto klastru se zabývají systémy pro cílenou
distribuci léčiv, materiály pro tkáňové inženýrství a přípravky pro hojení ran a pří-
pravky pro genovou terapii.

Kraj:

Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina

Regionální manažer: Ilona Staňková

Zjištění:

Firmy, které nejsou členy svazů a asociací, jsou ochotné sdru-
žovat se v klastrech na rozdíl od firem, které členy svazů a aso-
ciací jsou. Mezi výjimky patří například Sklářské stroje Znojmo, které jsou členy
Klastru přesného strojírenství Vysočina. Zakládání klastrových sdružení má také
podporu krajských zastupitelstev v obou regionech. Jihomoravský kraj podpo-
ruje aktivity pomocí dokumentu Strategie rozvoje hospodářství. Kraj se snaží
prosadit svá inovační a technologická centra, soustředěná především v Brně.
I v Kraji Vysočina se těží při zakládání klastrů z tradičních oborů, jako je strojí-
renství.

Kraj:

Moravskoslezský kraj

Regionální manažer:

Petr Holica

Zjištění:

Kraj je průkopníkem v systémovém fungování klas-
trových sítí. Sítě mají jasně stanovená kritéria, podle
kterých fungují. Mezi nimi je nejen zvýšení konk-
renceschopnosti regionu, ale i rychlejší a efektivněj-
ší zavádění inovací a regionální inovační strategie
a lepší využívání sociálního kapitálu a zdokonalová-
ní firemních partnerství. Region se snaží o podporu
vzniku a činnosti klastrů s pestrým oborovým zamě-
řením.

Kraj:

Plzeňský a Jihočeský kraj

Regionální manažer:

Michal Lehký

Zjištění:

V Jihočeském kraji působí nyní 5 klastrových sdruže-
ní. V regionu Plzeňska pak funguje klastr zaměřený
na mechatroniku, který sídlí v Plzni. Uvedených
klastrů se účastní přední firmy z oboru. Specializo-
vané klastry pak využívají potenciálu akademických
pracovišť, především Západočeské univerzity v Plz-
ni. Za hlavní cíle mají klastry zavádění inovativních
řešení do praxe a zvýšení spolupráce mezi konk-
renčními subjekty.

Kraj:

Středočeský kraj

Regionální manažer:

Kateřina Budínková

Zjištění:

V regionu působí dva klastry ATOMEX a CzechBio.
Cílem klastru CzechBio je zrychlit a usnadnit vývoj
a posílit komerční aktivity biotechnologických or-
ganizací napříč ČR. Členy klastru je 31 firem a 4 zá-
stupci veřejných výzkumných institucí a univerzit.
Podle zjištění regionálního zastoupení SP ČR čle-
nové klastru neustále pracují na rozšíření členské
základny o další členy a to nejen z komerčního, ale
i z akademického prostředí. ATOMEX sídlí v Bene-
šově.

Kraj: Olomoucký a Zlínský kraj

Regionální manažer: Jana Mikulčíková

Zjištění:

V Olomouckém a Zlínském kraji pracuje dohromady
7 klastrů. V Olomouci sídlí klastr MedChemBio, který pomá-
há rozvoji medicínální chemie a chemické biologie (členem
klastru jsou 2 členské firmy SP ČR), Český nanotechnologický klastr sdružu-
jící firmy a instituce využívající nanotechnologie ve vzdělávání, výzkumu
a vývoji, technologiích i v konečných výrobcích a službách. V klastru ITEKO
a Olomouckém klastru inovací nepracuje žádná členská firma SP ČR. Sídlí
v regionu mají i Klastr ABC WOOD, který propojuje firmy podílející se na zpra-
cování dříví a výrobě nábytku a Klastr kreativního průmyslu CreaClust. Ve
Zlíně má sídlo Plastikářský klastr, sdružující zpracovatele plastů, a členy jsou
4 členské firmy SP ČR.

Kraj: Karlovarský a Ústecký kraj

Regionální manažer: Václav Pavelek

Zjištění:

Na území Karlovarského kraje je asi neznámějším klastrem klastr
ENWIWA, jež se zabývá environmentálním přístupem k odpadům.
Působí v něm přední podniky z kraje, výzkumné ústavy i univerzita
z Plzně. Dalším klastrem, fungujícím na území regionu je Dřevozpracující klastr Kar-
lovarský kraj. Z hlediska možností a příležitostí k vytvoření klastrů je na tom Ústecký
kraj oproti Karlovarskému o mnoho lépe. Sídlí v Ústeckém kraji má například klastr
AQUARIUS, který se zabývá vodním a odpadovým hospodářstvím, obnovitelnými
zdroji energie a ekologickými aktivitami. Běží tady i mezinárodní projekt Cluster
CORD, který má pomoci malým a středním podnikům při zakládání a rozvoji klastrů.
Ústecký kraj je partnerem mezinárodního projektu ChemClust na zlepšení efektivity
regionální rozvojové politiky v oblasti inovací a klastrových aktivit v chemickém prů-
myslu. V současné době se počítá se vznikem dalších klastrů na území kraje.

-pd-

ANALÝZA JAK FUNGUJÍ KLASTRY V ČR

**BEZ VZÁJEMNÉ DŮVĚRY VÍCE FIREM DO
DOMÁCÍCH KLASTRŮ NEPŘIJDE**

Podle prezidentky Národní klastrové asociace ČR Pavly Břuskové vznikají klastrové organizace nejčastěji v tradičních oborech postavených na dodavatelských řetězcích, jako je dřevařský, strojírenský či automobilový průmysl, nebo na technologických kompetencích, jako je energetika včetně obnovitelných zdrojů, biotechnologie, eko-technologie a nanotechnologie. „K dalším, spíše průřezovým oborům patří ICT, bezpečnost nebo mechatronika. Nově se objevuje zaměření na již zmíněné kreativní průmysly a služby typu cestovní ruch, lázeňství a wellness, aktivní životní styl a péče o zdraví,“ uvedla Pavla Břusková. Ty jsou ale podle ní zatím v téměř prenatalním stádiu s výjimkou cestovního ruchu.

I z přehledů financování klastrových sítí je jasné, že tíhu investic do odborných sdružení nese zatím veřejný sektor. Prezidentka klastrové asociace ale přiznává, že zapojení zaměstnavatelů do klastru není jednoduché a samozřejmé. „Mezi firmami dlouhodobě panuje nedůvěra, manažeři nevidí rádi za stejným stolem svého konkurenta, firmy mají své operativní starosti, bojí se investovat do společných aktivit klastru s dlouhou dobou návratnosti,“ vysvětluje Břusková. Proto podle ní hraje v tomto „křehkém“ společenství ono žádané slovíčko „důvěra“ tak klíčovou roli. A ta přijde s kvalifikovanou facilitací klastru a zvláště pak s osobností manažera klastru. Lidé z klastrové asociace vědí a mají vyzkoušeno jednoduché pravidlo: Pokud má firma osvědčené vedení, brzy pochopí, že sama zdaleka tolik nezmuže a zvláště pak malé a střední podniky by se samy nikdy nedostaly k tak významným poznatkům a projektům, celé řadě synergií a úspor z rozsahu.

K výčtu viditelných výhod zapojení firem do klastru patří nejen tvorba nových pracovních míst, růst obrátu členských firem, ale i růst exportu členů klastru, zavádění inovativních produktů a služeb a nových technologií a materiálů do výroby.

SEVERNÍ MORAVA JE PŘÍKLADEM FUNGOVÁNÍ KLASTRŮ

V tuzemsku podporuje klastry program v rámci Operačního programu Podnikání a inovace, který se plně věnuje rozvoji vzniklých klastřů, nikoliv však podpoře jejich vzniku. „Pokud si však chceme v regionech „vychovat“ nové klastry, spojené s novou specializací, bylo by ideální, aby k tomu kraje systémově přistoupily a provedly si analýzu a mapování pomocí nových metod, jako je např. analýza sociální sítě, kdy se dají zjistit ohniska inovací, aktivní zprostředkující instituce, míra komunikace a důvěry mezi firmami a konkrétními pracovišti VaV na univerzitách, včetně identifikace vůdčích osobností a úrovně jejich sociálního kapitálu,“ vysvětlila Pavla Břusková. Podle ní není dosud mnoho krajů, kde by podpoře klastřů byla věnována patřičná pozornost. Určitým příkladem může být Moravskoslezský kraj, který klastry podporuje ze svého rozpočtu od roku 2004. Podle dat Národní klastrové asociace vydané částky v řádu jednotek milionů byly zúročeny o řád výše v desítkách až stovkách milionů korun v podobě získání financování projektů ze strukturálních fondů. „Podpora regionálních klastřů má ještě jeden významný aspekt. Vytvoření profílce a renomé kraje v konkrétních silných sektorech organizovaných v klastrech přitahuje zahraniční investory, kteří upřednostňují hotovou vzdělanostní a obslužnou infrastrukturu před jejím budováním z vlastních prostředků a z nuly,“ řekla Pavla Břusková. Každá zahraniční investice generuje další návazné hodnoty a přispívá k rozšíření a další sofistikaci dodavatelsko-odběratelských řetězců v klastrech. **-pd-**

Máte hlad po dalších informacích?

Navštivte: WWW.SOCIALNIDIALOG.CZ

**Chcete pravidelně dostávat tento
bulletin do své e-mailové schránky?**

Objednejte si ho na adrese :

REDAKCE@SOCIALNIDIALOG.CZ

Regionální kaleidoskop – měsíčník přinášející informace z dění v regionech ČR

Vydavatel: Svaz průmyslu a dopravy České republiky,
Freyova 948/11, 190 05 Praha 9

Šéfredaktor: Pavel Daniel

Redakční rada: Alice Čechová, Ondřej Gbelec, Růžena Hejná, Milan Mostýn

Kontakt: redakce@socialnidialog.cz, www.socialnidialog.cz

Grafická úprava, sazba a tisk: Ottova tiskárna, s.r.o.

Náklad: 2100 ks

Evidenční číslo: MK ČR E 20104

Uzávěrka vydání: 30. 11. 2011

Tento bulletin je vydáván v rámci projektu Udržitelnost sociálního dialogu, který je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.